BRONARCHIEF KANSSPELEN | OCA-LEESKOPIE

Handreiking voor mediaprofessionals

Voor berichtgeving over gokken en gokschade

Auteur en bron: Kansspelautoriteit (Ksa)
Gepubliceerd: 27 oktober 2026
Onderwerp: journalistieke berichtgeving over gokken en gokschade
Documenttype: Redactionele handreiking; geen wet of bindende beleidsregel

Ksa-handreiking voor mediaprofessionals die berichten over gokken en gokschade. Dit is een redactionele handreiking, geen wet of bindende beleidsregel.

Oorspronkelijk document vanaf de volgende pagina

Dit OCA-voorblad is toegevoegd. De 6 oorspronkelijke Ksa-pagina's volgen ongewijzigd en behouden hun eigen paginanummers. Het oorspronkelijke PDF-bestand is afzonderlijk bewaard.

Ksa-documenten en handreikingen

Bekijk het Ksa-dossier op OCA

Open deze leespagina op OCA

Officiële oorspronkelijke PDF:

https://kansspelautoriteit.nl/file/handreiking-voor-mediaprofessionals-over-gokken-en-gokschade

Officiële publicatie bij de Kansspelautoriteit

Kansspelautoriteit

Handreiking voor mediaprofessionals voor berichtgeving over gokken en gokschade

Trimbos instituut
Netherlands Institute of Mental Health and Addiction

Waarom een mediahandreiking gokken?

De manier waarop media over gokken berichten, speelt een belangrijke rol in hoe het publiek dit onderwerp begrijpt en beoordeelt. Onderzoek laat zien dat mediaberichtgeving kan bijdragen aan negatieve beeldvorming en stereotypering (Thornicroft G, 2022). Deze framing kan mensen die gokschade ervaren negatief neerzetten, waardoor gevoelens van schaamte kunnen toenemen en drempels om hulp te zoeken groter worden. Daarnaast kan berichtgeving invloed hebben op de perceptie van sociale normen. Wanneer mensen frequent worden blootgesteld aan gokgerelateerde content, kan dit de indruk wekken dat gokken gebruikelijk en breed geaccepteerd is. Dit kan bijdragen aan verschuivende sociale normen en mogelijk aan een toename van het eigen gokgedrag (Spronk, 2022).

Deze handreiking is ontwikkeld om journalisten en redacties te ondersteunen bij zorgvuldige, evenwichtige en sensitieve berichtgeving over gokken en gokschade. Door handvatten te bieden voor verantwoorde media-aandacht beoogt deze handreiking:
1. stigma te verminderen;
2. het inzicht in de belevingswereld van mensen geraakt door gokschade bevorderen;
3. bij te dragen aan het tegengaan van maatschappelijke normalisering van gokken;
4. drempels om hulp te zoeken te verlagen.

De kernboodschap van deze handreiking is: voorkom onnodige schade door gokken (SPJ, 2014).

Deze handreiking is gebaseerd op actueel onderzoek en tot stand gekomen i.s.m. journalisten, ervaringsdeskundigen op het gebied van gokschade, gedragsdeskundigen, onderzoekers en andere experts.

Wat is gokken?

Gokschade raakt mensen die gokken, hun omgeving en de samenleving als geheel (Wardle H, 2024). De gevolgen ervan kunnen ingrijpend en langdurig zijn. Onder gokschade verstaan we uiteenlopende negatieve gevolgen van gokken. Deze schade kan zich voordoen op verschillende levensdomeinen, waaronder financiële middelen, lichamelijke en mentale gezondheid en sociale relaties (Geurts, 2025).

Bij gokken gaat het om het inzetten van geld op een mogelijke uitkomst. Toeval bepaalt of en wat je wint. Gokken gebeurt op verschillende manieren, zoals met loterijen, krasloten, gokkasten, sportweddenschappen, online gokken of in een casino. Ook influencers en affiliates spelen bij gokken een rol: zij maken reclame voor gokbedrijven of verwijzen mensen die gokken door naar online gokwebsites, vaak tegen betaling. Gokken kan problemen geven als je te vaak gokt of te veel geld uitgeeft (OpenOverGokken, 2025). Iemand kan ook vergelijkbare risico's lopen door deelname aan vergelijkbare activiteiten die formeel niet onder gokken vallen, zoals crypto of beleggen.

Acht aandachtspunten voor journalisten en redacties ter ondersteuning van zorgvuldige en evenwichtige berichtgeving over gokken en gokschade:

1. **Zorg voor berichtgeving die nuchter, feitelijk en informatief is.** In plaats van nadruk op incidenten of uitzonderingen. Vermijd bijvoorbeeld onevenredige aandacht voor winst-verhalen, zoals opvallende prijzen bij loterijen, omdat dit het beeld kan versterken dat grote winsten vaak voorkomen. Plaats ontwikkelingen in een bredere maatschappelijke context, met aandacht voor oorzaken, gevolgen en relevante cijfers of duiding (Pirkis J, 2006) (Thomas S, 2016).

2. **Bij beschrijving van oorzaken, overweeg de rol van de gokindustrie en de risico's van hun producten, in plaats van alleen te focussen op het gedrag van mensen.** Minimaliseer de risico's van gokproducten niet. Erken de omvang en de ernst van de risico's die verbonden zijn aan verschillende soorten gokproducten. Deze producten zijn ontworpen om verslavend te zijn (Biggar B, 2024).

3. **Zet de persoon centraal in de taal die je gebruikt.** Voorbeeld: "Iemand die schade door gokken ervaart" in plaats van labels zoals "verslaafde" of "gokker". Bij interviews, vraag hoe mensen zelf aangesproken of beschreven willen worden wanneer je hun verhaal vertelt, en respecteer die keuze (Biggar B, 2024).

4. **Gebruik opbouwende taal die veerkracht ondersteunt.** Mensen die gokschade ervaren kunnen herstellen. Spreek daarom over herstel en sociale steun, in plaats van alleen over kwetsbaarheid of hulploosheid (Biggar B, 2024).

5. **Benadruk de positieve sociale norm.** Spreek dus eerder over het aantal mensen dat NIET gokt, dan het aantal mensen dat dit WEL doet. (Visser, 2020) Bijvoorbeeld: "De meeste jongeren in Nederland gokken niet online."

6. **Gebruik actuele en betrouwbare informatie/statistieken** (Peters, 2018). Je kunt deze informatie vinden op de website van het Expertisecentrum Gokken.

7. **Kies voor neutrale beelden.** Beelden van gokken kunnen het gedrag aantrekkelijk maken en kunnen een trigger zijn voor mensen die problemen ondervinden met gokken of hebben gegokt. Kies dus geen beeld van gokkasten of flitsende schermen, maar gebruik bijvoorbeeld een neutrale (portret)foto of een detail van een smartphone, zonder gokcontext. Benoem geen specifieke goksite, gokproduct of gokbedrijf (Visser, 2020).

8. **Benadruk het belang om hulp te zoeken en vermeld waar iemand die hulp kan vinden.** Met name bij berichtgeving over persoonlijke ervaringen of winst bij loterijen. Op deze manier bied je een handelingsperspectief na het zien of lezen van een bericht over gokken (Spronk, 2022) Je kunt daarvoor de volgende zin gebruiken: *Heb je vragen of zorgen over gokken voor jezelf of iemand anders? Ga naar www.openovergokken.nl of bel 0800 24 000 22.* Plaats deze zin in een kader of onderaan een artikel. Het kan ook worden uitgesproken in audio- of videoberichtgeving.

Welke woorden kun je het beste gebruiken?

Een belangrijk aandachtspunt, mede vanwege de invloed van media op maatschappelijke normen, is de manier waarop informatie over gokken wordt gepresenteerd. Deze framing bepaalt in hoge mate hoe het onderwerp wordt geïnterpreteerd. Welke woorden en formuleringen kies je om informatie over te brengen, en welk beeld ontstaat daardoor bij het publiek?

Probeer dit	**Vermijd liever**	**Waarom?**
• mensen die gokken • mensen met problemen door gokken • mensen met een gokverslaving • mensen die herstellen van een verslaving • gokken • gokgedrag • mensen met een verhoogd risico op problemen	• gokker • speler • probleemgokker • gokverslaafde(n) • ex-verslaafde • kwetsbare groepen	Deze labels zijn stigmatiserend en wil je vermijden bij berichtgeving over gokken. Iemands identiteit gaat verder dan de schade die deze persoon ondervindt.
• problematisch gokgedrag	• risicovol gokgedrag	Dit voorkomt dat de suggestie gewekt wordt dat je naast risicovol gokken ook kunt gokken zonder enig risico.
• gokken • gokproducten	• (kans)spel • probleemgokken • verantwoord gokken • veilig of veiliger gokken	Het onderscheiden van gokgedrag naar de mate van ‘problematisch’ of ‘veilig zijn’, maskeert de brede en uiteenlopende risico’s die met gokken gepaard gaan. Het risico op gokschade neemt toe, zelfs wanneer iemand weinig gokt. Iedereen kan ermee te maken krijgen. Een term als ‘verantwoord gokken’ focust op het individu en verhult de verantwoordelijkheid van de gokindustrie en de risicovolle gokproducten die zij ontwikkelt.
• gokschade	• gokgerelateerde schade	Beter leesbaar en begrijpbaar.
• veel mensen worden geraakt door gokschade	• het perspectief dat gokken voor veel mensen een recreatieve en plezierige activiteit is, terwijl slechts een minderheid gokschade ervaart	De wijdverbreide opvatting dat slechts een kleine minderheid van mensen die gokken schade ervaart, terwijl de meesten dat niet doen, wordt niet ondersteund door empirisch bewijs. Gokschade treft een aanzienlijk deel van de mensen die bepaalde gokproducten gebruiken of regelmatig gokken, en dat aantal ligt nog hoger wanneer ook de effecten op familie, vrienden en gemeenschappen worden meegeteld.
• Iedereen die gokt loopt het risico op gokschade	• de benadering waarin wordt gesteld dat bepaalde personen vatbaarder zijn voor gokschade op basis van hun individuele kenmerken	Sommige mensen lopen meer risico op gokschade vanwege allerlei redenen. In principe loopt iedereen die gokt risico op gokschade. Risico op gokschade is geen inherent kenmerk van een persoon. Dit werkt stigmatisering in de hand.

(Bron: Words Matter (Biggar B, 2024))

Snelle checklist

Dit heb ik toegepast in mijn bericht:

- ☐ nuchtere, feitelijke berichtgeving en ontwikkelingen in bredere context geplaatst
- ☐ oorzaken: rol gokindustrie en risicovolle gokproducten meegenomen in berichtgeving
- ☐ persoon staat centraal in gebruikte taal
- ☐ opbouwende taal gebruiken die veerkracht ondersteunt
- ☐ de positieve sociale norm benadrukt
- ☐ actuele statistieken gebruikt
- ☐ neutrale beelden gekozen (indien van toepassing)
- ☐ woorden en formuleringen zorgvuldig gekozen
- ☐ het belang om hulp te zoeken benadrukt en verwezen naar OpenOverGokken

Bronnen

Biggar B, W. H. (2024). *Words Matter: A language guide for respectful reporting on gambling.* Glasgow: University of Glasgow. doi:DOI: https://doi.org/10.36399/gla.pubs.330660.

Geurts, S. M. (2025). *Wat is gokschade.* Het Trimbos Instituut.

OpenOverGokken. (2025). *Wat is gokken?*

Peters, J. (2018). *Mental Health Foundation: Literature Review to Support the Update of Media Guidelines on Mental Health and Mental Illness.* Report for the Mental Health Foundation of New Zealand.

Pirkis J, B. R. (2006). *Media guidelines on the reporting of suicide.*

SPJ. (2014). *Code of ethics.*

Spronk, D. B. (2022). *Drugscommunicatie voor journalisten en politie.* Utrecht: Trimbos Instituut.

Thomas S, B. A. (2016). *Lessons for the Development of Initiatives to Tackle the Stigma Associated with Problem Gambling.* Deakin University. Opgehaald van https://hdl.handle.net/10536/DRO/DU:30083800

Thornicroft G, S. C. (2022). *The Lancet Commission on ending stigma and discrimination in mental health.* The Lancet.

Visser, D. T. (2020). *Verantwoorde communicatie (gok)gedrag.*

Wardle H, D. L. (2024). *The Lancet Public Health Commission on gambling.* The Lancet Public Health.

Afzendgegevens Kansspelautoriteit
Anna van Buerenplein 45A
2595 DA Den Haag
Postbus 298
2501 CG Den Haag
www.kansspelautoriteit.nl